

Serviceplan, servicepunkter och hemsändning

Bakgrund

Tillgång till grundläggande service för boende, besökare och företag är en viktig del i arbetet med att skapa attraktiva livs- och boendemiljöer. Regeringen framhåller vikten av att alla delar av landet ges möjlighet att utvecklas. För att skapa en god miljö med hög attraktivitet är insatser som bidrar till en god servicenivå viktiga. Regeringen har därför gett länen i uppdrag att ta fram regionala serviceprogram. Programmen ska utarbetas och genomföras i enlighet med de riktlinjer som Tillväxtverket tagit fram.

Region Gävleborg har tagit fram ett regionalt serviceprogram för Gävleborg, 2014-2020. Syftet med programmet är att bidra till en god tillgänglighet till kommersiell service för medborgare och näringsliv på gles- och landsbygd. Region Gävleborg och Länsstyrelsen samarbetar med länets kommuner för att serviceprogrammet ska genomföras. Utifrån tidigare arbete noterade Region Gävleborg att flera kommuner saknade giltiga serviceplaner/varuförsörjningsplaner. Kommunerna ersatte inte butikerna för de faktiska kostnaderna vid hemsändning till boende som behövde detta. I andra län hade kommunerna kommit långt med att införa servicepunkter för att erbjuda medborgare service och offentliga tjänster.

Region Gävleborg ser att kommunerna är viktiga aktörer för servicefrågorna, dels genom att de är huvudmän för flera servicefunktioner och dels för att de arbetar med näringslivsutveckling och har ansvar för fysisk planering. Kommunernas serviceplaner syftar till att säkerställa en god kommersiell service för att trygga dagligvaru- och drivmedelsförsörjningen för kommuninvånarna på landsbygden. Det är av vikt att engagemang och samverkan finns mellan lokala företag och ideell sektor för att få en tillfredställande service på landsbygden. Den kommersiella och offentliga servicen måste fungera på lokal nivå. Under programperioden bildades ett serviceråd med representanter från Region Gävleborg, Länsstyrelsen, de tio kommunerna samt näringsliv och föreningar. Deltagarna ska med sina olika perspektiv fånga upp och utveckla nya arbetsmetoder och idéer för att stärka servicen på landsbygden.

Erika Engvall Stefansson har, i rollen som utvecklingsledare i kommunens ytterområden, representerat Gävle kommun i det regionala servicerådet. Erika har tillsammans med projektledaren på Region Gävleborg besökt alla butiker i Gävle kommuns ytterområden för att inventera behovet och de lokala förutsättningarna. Butikerna uppfyller flera av kriterierna för att fungera som servicepunkt och få ersättning för det. Någon av butikerna erbjuder hemsändning.

2020 antog Kommunstyrelsen en framtagen Serviceplan för Gävle kommuns serviceorter, avtal för servicepunkter och hemsändning tecknades med butiker, enligt dnr 20KS204. Servicepunkterna ska fungera som en dynamisk serviceinrättning på landsbygden, de är ett viktigt nav för sin ort och för den service som de kan komma att erbjuda för boende och besökare. De är också den naturliga mötesplatsen i en bygd/ort. Hemsändningsbidraget kan sökas för kommuner av de butiker som upprätthåller hemsändning av varor till kunder som har svårt att själva ta sig till butiken.

Servicepunkterna får ersättning upp till 50 000kr/år och de butiker som erbjuder hemsändning får ersättning upp till 200kr/inköpstur (50% från Gävle kommun och 50% från Region Gävleborg. ICA Bergby och ICA i Hedesunda har tecknat avtal för att vara servicepunkt och uppfyller kriterierna. ICA Hedesunda erbjuder även hemsändning och får ersättning för det. Coop i Forsbacka och Coop i Norrsundet har också tillfrågats och är intresserade. Nya kontakter behöver tas.

Kommunens utvecklingsledare för kommunens ytterområden har deltagit i regionala servicerådet och ansvarat för det övergripande kring serviceplan och avtal kring servicepunkter och hemsändning. Näringslivsenheten har besökt butikerna två gånger per år för att följa upp att butikerna sköter sitt åtagande som servicepunkt samt för att fylla på med broschyrer och turistinformation (butikerna är även Info point). Näringslivsenheten ansvarar för att ersättning betalas ut.

Fortsatt utveckling av servicen på landsbygden

Vi går nu in i en ny period 2023-2026, då:

- Serviceplanen ska ses över och uppdateras,
- fler butiker ska erbjudas möjligheten att bli servicepunkter och få ersättning för det och
- fler butiker ska erbjudas möjligheten att få ersättning för hemsändning.
- beslut fattas om vilken kommunal enhet som ska ansvara för serviceplan, servicepunkter, hemsändning, uppföljning och utbetalningar och vem som ska representera kommunen i det regionala servicerådet.

Se ärende 20KS204:

- Serviceplan,
- Avtal med butiker för servicepunkter och hemsändning.

Samt nya handlingar:

- Tjänsteskrivelse - "Beslut om utbetalning av ersättning för servicepunkter och hemsändning 2023-2026".
- Budget för servicepunkter och hemsändning, 2023-2026.

Erika Engvall Stefansson, lokal utvecklingsledare för kommunens ytterområden, Sektor styrning och stöd